

Ledarskap för hållbara framtida arbetsplatser

Nina Bozic Yams

Senior Researcher and Leader of Sustainable Future Work

RISE – Research Institutes of Sweden

2024-03-12

My Therapist Wants to Know about My Relationship to Work

by Tiana Clark

“I hustle
I grasp. I grind.
I control & panic. Poke
balloons in my chest,
always popping there,
always my thoughts thump,
thump. I snooze — wake & go
boom. All day, like this I short
my breath. I scroll & scroll.
I see what you wrote — I like.
I heart. My thumb, so tired.
My head bent down, but not
in prayer, heavy from the looking.
I see your face, your phone-lit
faces. I tap your food, two times
for more hearts. I retweet.
I email: *yes* & *yes* & *yes*.
Then I cry & need to say: *no-no-no*.
Why does it take so long to reply?
I FOMO & shout. I read. I never
enough. New book. New post.
New ping. A new tab, then another.
Papers on the floor, scattered & stacked.
So many journals, unbroken white spines,
waiting. Did you hear that new new?”

RI.
SE

Vilka förändringar påverkar ledarskap för hållbar framtid?

(DE)GLOBALISATION

DECENTRALISATION

**TECHNOLOGY-DRIVEN
TRANSFORMATION**

**UNCERTAINTY
COMPLEXITY
CHANGE**

**SUSTAINABILITY
CHALLENGES**

DEMOGRAPHICS

**INDIVIDUALISATION /
VALUE PLURALISM**

CO-WORKING

REMOTE WORKING

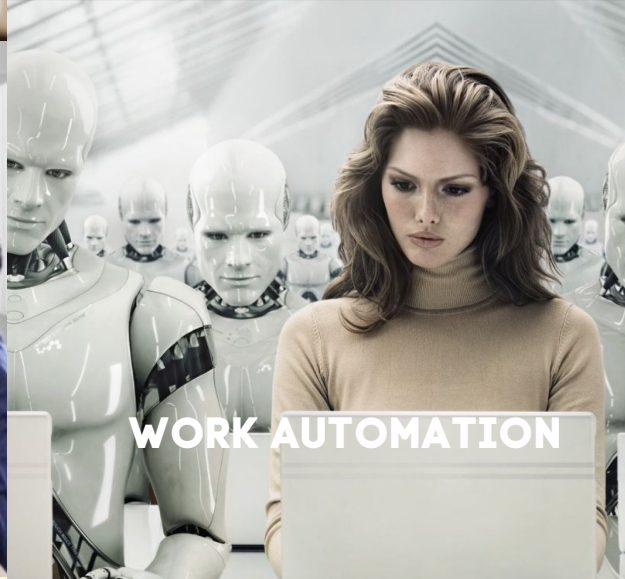
WORKACTIONS & DEURBANISATION

GIG ECONOMY & NEW FORMS OF WORK

HYBRID WORKING & HYBRID WORKPLACE

WORK AUTOMATION

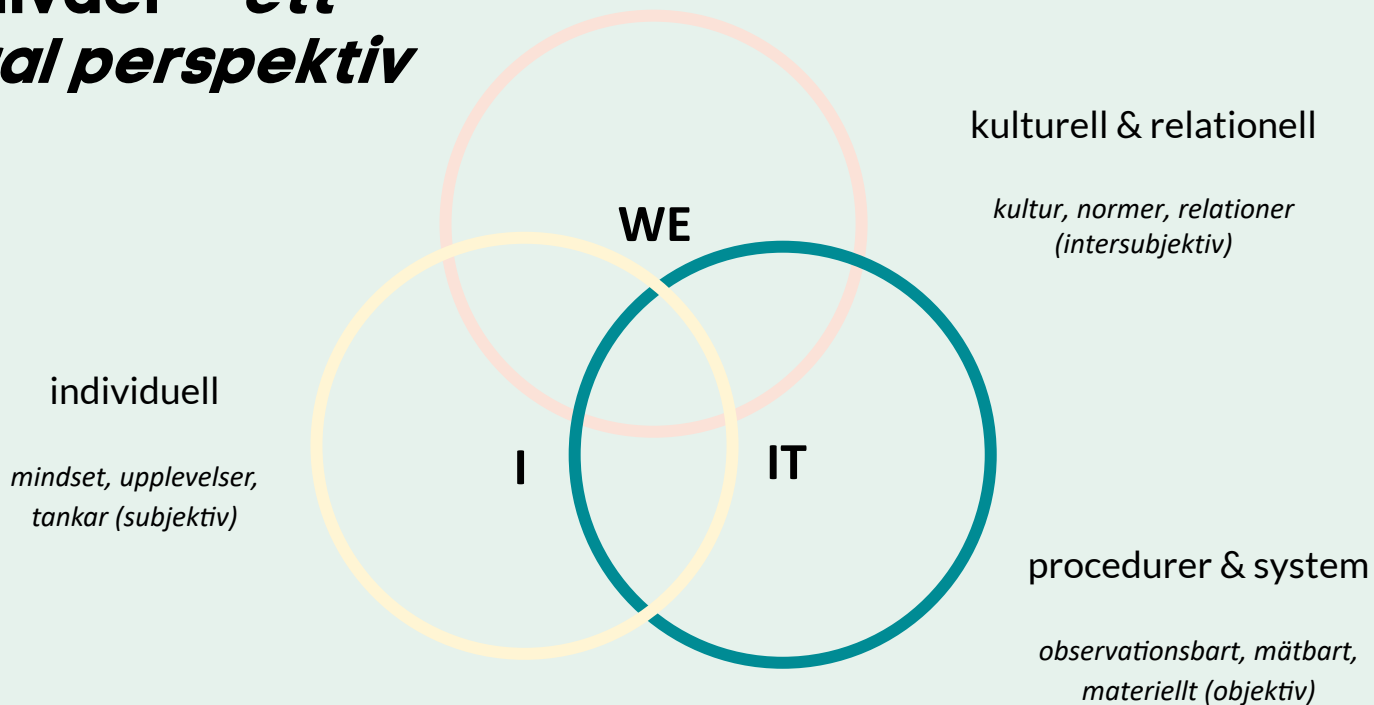
WORK LIFE TRANSFORMATIONS

Vi är i systemtransformation

Transformationen kräver förändring på olika nivåer – *ett integral perspektiv*

Transformation från...

till...

Newtonian "Scientific" Management

Quantum System Leadership

System

Certainty & predictability
Linear causality
Culture/ nature divide
Progress/ growth

Uncertainty & rapid change
Non-linear causality, correlation, emergence
Entanglement/ becoming with
Adaptation, responsiveness, radical openness

Organisation

Top-down hierarchy (reactive)
Efficiency / Plan-control-measure (KPIs)
Short-term
Function fragmentation/Homogeneous sylos
Fixed structure/ bureaucratic control
Competition

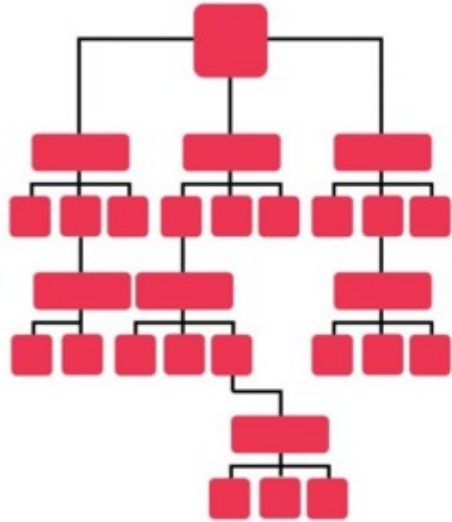
Bottom-up emergence (experimentation)
Relationship, meaning, purpose and value driven
Balance short and long-term
Multi-functional, holistic, integrated
Adaptive structure with many points of view
Cooperation

Förändringar på olika nivåer

Type of Society	Primary sector/ players	Coordination mechanism	Organization (institution)
Society 1.0: <i>State-Driven</i> , Mercantilism, Socialism	State/ government	Commanding: hierarchy	Centralized control: organizing around hierarchy
Society 2.0: <i>Free-Market-Driven</i> , Laissez-Faire	Capital/ business; state/ government	Competing: market	Divisionalized: organizing around differentiation
Society 3.0: <i>Stakeholder-Driven</i> , Social-Market Economy	Civil society/ NGOs; capital/ business; state/ government	Negotiating: stakeholder dialogue	Distributed/ networked: organizing around interest groups
Society 4.0: <i>Eco-system Driven</i> , Economy	Cross-sector co- creation: civil society/ NGOs; capital/ business; state/ government	Presencing: awareness-based collective action (ABC)	Eco-system: organizing around what emerges

Organisatorisk transformation

Från traditionella hierarkier till hybrida organisationer, nätverk & ekosystem

*Many of us have been socialized to understand that constant growth,
violent competition, and critical mass are the ways to create change.
but emergence shows us that adaptation and evolution
depend more on critical, deep, and authentic connections,
a thread that can be tugged for support and resilience.
The quality of connection between the nodes in the patterns.
Dare I say love.*

adrienne maree brown, 2017, p.14

Transformation från...

till...

Newtonian "Scientific" Management

Quantum System Leadership

Ledarskap

Directing
Universal
Formal
Individual
Ensuring clarity, stability, predictability

Enabling
Context-dependent
Informal
Shared/ collective/ distributed
Embracing uncertainty, volatility, complexity

Medarbetare

Employee
Defined job description
Formal education
Cognitive skills
Stamping hours

Member
Fluid roles
Continuous learning at work
Human as a whole
Purpose-driven work

Förändringar på olika nivåer

Leadership	Conversing (group)	Attending (individual)
Authoritarian (sticks)	Downloading: speaking from conforming	Listening 1: downloading habits of thought
Incentives (carrots)	Debate: speaking from differentiating	Listening 2: factual, open-minded
Participative (norms)	Dialogue: speaking from inquiring others, self	Listening 3: empathic, open-hearted
Co-creative (collective presence)	Collective creativity: speaking from what is moving through	Listening 4: generative, open-presence

**Var är din organisation i denna
transformationsresa?**

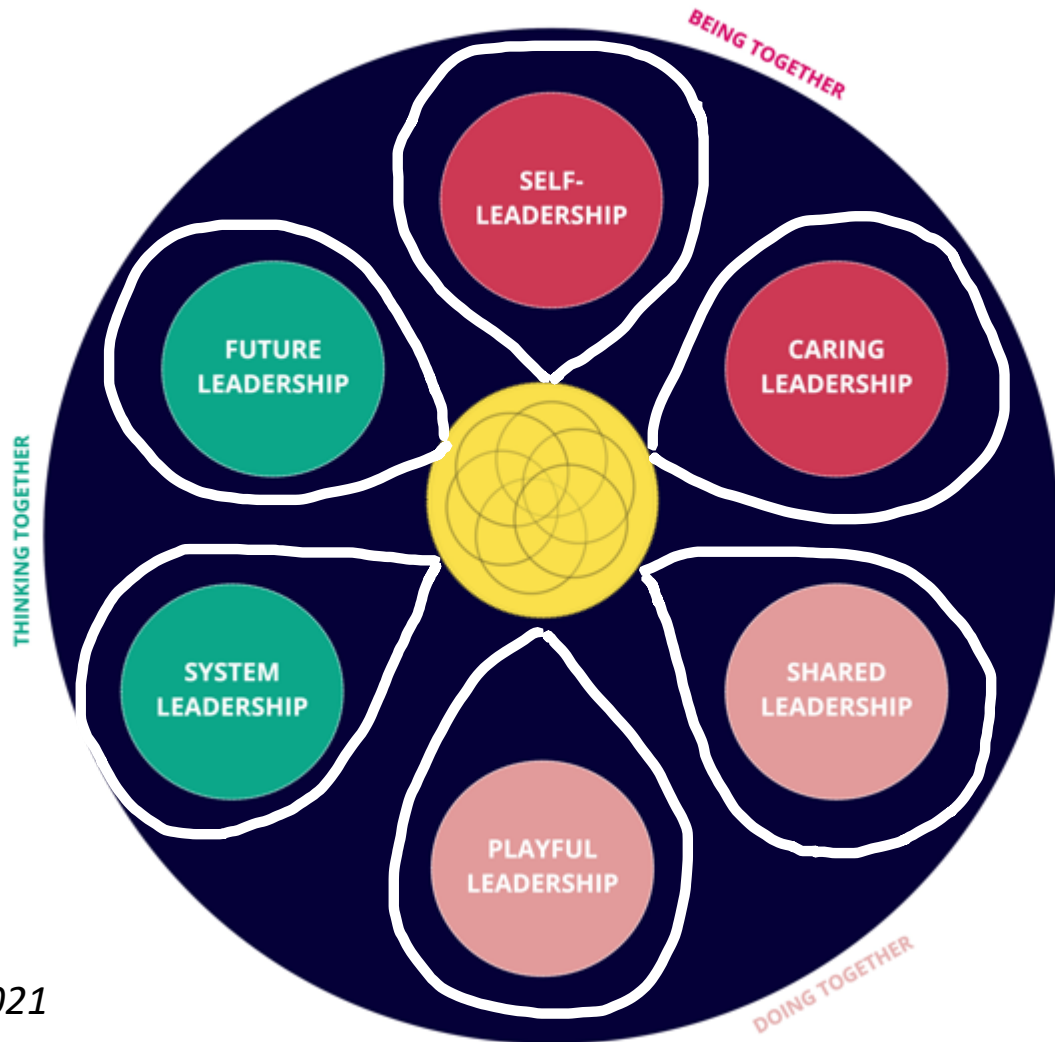
**Vilka rädslor och förhoppningar
känner du kring det?**

The background is a solid teal color. In the center, there is a stylized, light teal lotus flower with multiple layers of petals. Overlaid on the entire image are thin, white, abstract, swirling lines that create a sense of movement and depth. The text is centered horizontally and vertically over the lotus flower.

Ledarskap för hållbara framtida arbetsplatser

Kompetenser för hållbar framtidens ledarskap

Bozic Yams, 2021

SJÄLVLEDARSKAP

Vad är självledarskap?

En praxis som vi syftar till att utveckla bland medarbetare och chefer som inkluderar tre aspekter:

1) självkänedom

2) självstyrning, och

3) självreglering

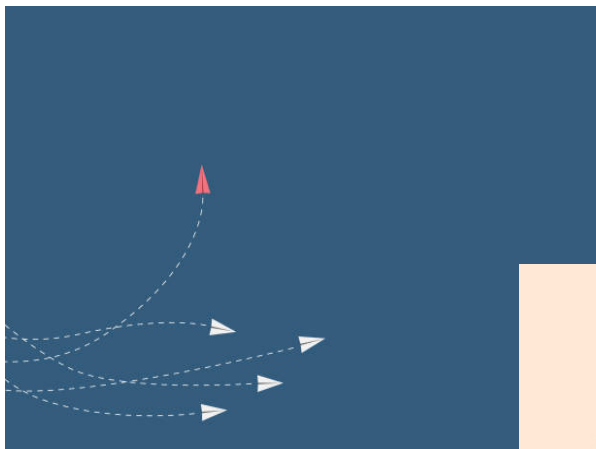

Varför är självledarskap viktigt idag?

- Turbulenta miljöer ställer högre krav på organisationer och människor för att ständigt anpassa sig till förändring
- Övergång från ett industriellt till kunskaps- och informationssamhälle
- Nyckelutmaningar med kunskapsarbete: informationsöverbelastning och bristande uppmärksamhetsresurser, risker för utbrändhet och lösa gränser mellan arbete och resten av livet som påverkar de anställdas förmåga till återhämtning
- Nyckelmöjligheter för självledarskap för individer: ökad flexibilitet, autonomi, motivation och erfarenhet av delaktighet och ägande i arbetet

Första steg i självledarskaps utveckling

Att sätta en tydlig kompass

Designa ritualer och arbetsmiljöer för balans

Från reaktivt till proaktivt läge

Praktiska exempel

**Proaktiv
tidsplanering**

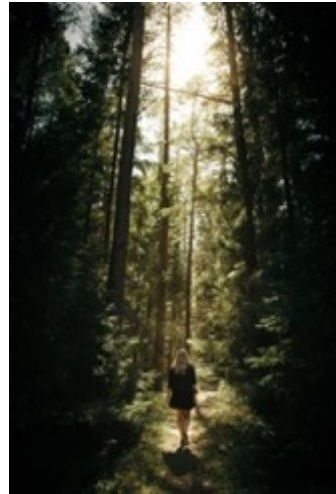

Morgonyoga / sätt intentioner

**Lunchpromenad /
Fika stretch**

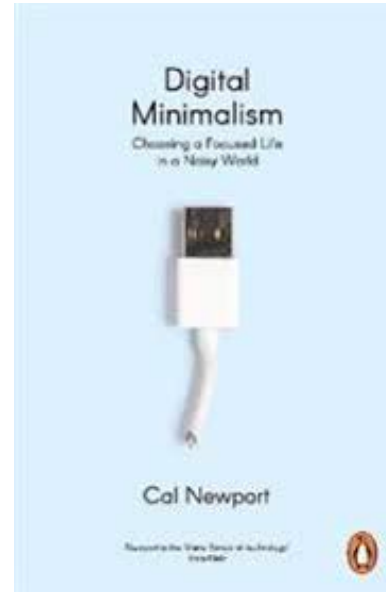
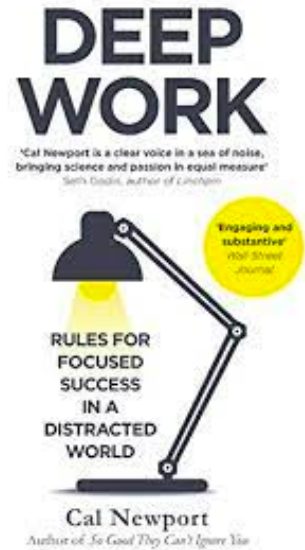
**Samskapande
luncher**

Reflektera på hemvägen

Inspirationskällor

A photograph of a group of people in a field at sunset or sunrise. The sky is a vibrant orange and yellow, with a large, bright sun in the upper center. In the foreground, several people are silhouetted against the bright light. One person is in the center, looking towards the sun. To their left, two people are standing close together. To their right, another person is visible. The ground is dark, and the overall scene is bathed in the warm, golden light of the setting or rising sun.

DELAT LEDARSKAP

Vad är delat ledarskap?

En praxis bland medarbetare och chefer.

För chefer innebär detta en övergång från sin traditionellt styrande roll till en faciliterande och möjliggörande ledarroll som stödjer 1) gemensamma syften, 2) en tillitsbaserad, lärande och samskapande kultur och 3) utvecklingen av strukturella möjliggörare för självledarskap och medledarskap.

För medarbetare innebär denna praxis att kliva in i en mer aktiv ledarroll och dela några av de traditionella chefsuppgifterna med andra kollegor i teamet.

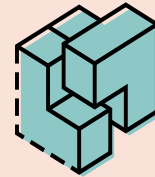
Principer inom delat ledarskap

Gemensam riktning

Autonomi

**Samskapande och delat
beslutstagande**

Tillit & Öppenhet

Initiativtagande

Transparens

Principer inom delat ledarskap

Gemensam riktning

Samskapa syfte, vision, värderingar & mål

Praktikbaserat teamöverenskommelse

Ritualer kring min-vår VARFÖR

Tillit & öppenhet

Bygga tillit, psykologisk trygghet

Praktiker för lyssnande, dialog och feedback

Välkomna olika perspektiv

Principer inom delat ledarskap

Autonomi

*Frihet och mandat att påverka det egna arbetet
Chefen släpper kontrollen, visar tillit
Alla tar ledningen ibland (utifrån intresse & kompetens)*

Initiativtagande

*Alla är nyfikna och proaktivt observerar
vad som behövs och vilka möjligheter som uppstår
Alla tar ansvar för att initiera handling*

Principer inom delat ledarskap

Samskapande och delat beslutstagande

Gemensamma frågor diskuteras och beslutas tillsammans
Processer för gemensamt beslutstagande
Samskapande möten och verksamhet

Transparens

Alla har tillgång till information de behöver
Öppna ledningsgruppsmöten
Öppen kunskapsdelning

Praktiska exempel

**Dela personliga VARFÖR
berättelser**

Walk & talk möten

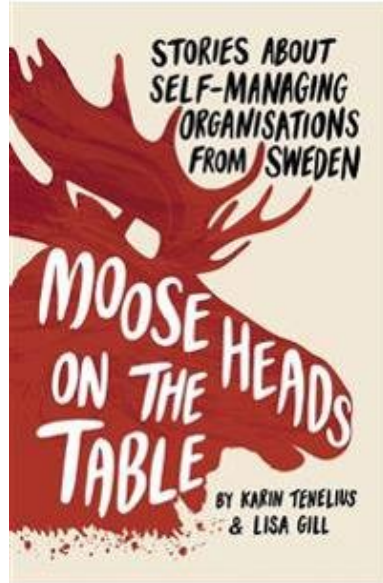

**Medarbetare leder tune-in
övningar i möten**

**Nya initiativ från delade
passioner och fredagslärande**

Inspirationskällor

trust the people

by adrienne maree brown

trust the people who move towards you and already feel like home.

trust the people to let you rest.

trust the people to do everything better than you could have imagined.

trust the people and they become trustworthy.

trust that the people are doing their work to trust themselves.

trust that each breach of trust can deepen trust or clarify boundaries.

trust the people who revel in pleasure after hard work.

trust the people who let children teach/remind us how to emote, be still, and laugh.

trust the people who see and hold your heart.

trust the people who listen to the whales.

trust the people and you will become trustworthy.

trust the people and show them your love.

trust the people.

**Vilken aspekt av självledarskap
eller delat ledarskap är du
nyfiken på att utveckla?**

Tack!

Nina Bozic Yams

`nina.bozic@ri.se`